

SUOMEN PILOTTIHANKE VERKKOJEN EUROOPPA –OHJELMAN DIGITAALISEKTORIN MONIVUOTISESSA HAKUOHJELMASSA KEVÄÄLLÄ 2026

Verkkojen Eurooppa -ohjelman (Connecting Europe Facility, CEF) voimassa oleva ohjelmakausi alkoi kesällä 2021, kun Verkkojen Eurooppa -asetus kaudelle 2021–2027 tuli voimaan 15.7.2021. CEF-rahoitusta osoitettiin liikenne-, digitaali- ja energiasektoreille yhteensä 33,7 mrd. €, josta digitaalsektorin osuus on yhteensä noin 2 mrd. €. Toinen CEF-digitaalsektorin monivuotinen työohjelma vuosille 2024–2027 julkaistiin 9.10.2024. Työohjelma tarkentaa CEF-asetusta sekä kuvaa ohjelman tavoitteita ja painopisteitä.

CEF-digitaalsektorin ohjelmasta rahoitetaan suuren kapasiteetin runkoyhteyksiä (esim. kvanttikommunikaatio, pilvipalvelut, supertietokoneet, digitaaliset alustat) sekä liikenneväylien ja paikallisten julkisten palveluiden yhteyksiin tarvittavaa 5G-infrastruktuuria. Parhaillaan käynnissä oleva CEF-digitaalsektorin hakukierros on ensimmäinen merikaapeleiden korjauskapasiteettia koskeva hakukohde. Hakukierros avautui 5.2.2026 ja sulkeutuu 6.5.2026. Hakukierroksen budjetti on 20 M € ja hakukierroksella haetaan yhtä pilottiprojektia Itämeren alueella.

Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta annetun asetuksen (EU)1153/2021 mukaan CEF-rahoitustukihakemuksiin sisältyviä ehdotuksia voivat tehdä joko yksi tai useampi jäsenvaltio tai asianomaisten jäsenvaltioiden suostumuksella kansainväliset organisaatiot, yhteisyritykset tai julkiset tai yksityiset yritykset tai elimet. Suomessa tällaisen hyväksynnän antaa valtioneuvoston raha-asiainvaliokunta asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa annetun valtioneuvoston määräyksen 2.8.2 kohdan ("Suomen unionille esittämät ohjelmat sekä hakemukset rahoitus- tai muun tuen saamiseksi taikka kansallisen tuen hyväksymisestä.") perusteella.

Merikarhu – modulaarinen merikaapelikorjauskapasiteetti Itämerellä

CEF-digitaalsektorin merikaapeleiden korjauskapasiteettia koskevalla ensimmäisellä hakukierroksella on mukana yksi suomalaisvetoinen hanke, Merikarhu, joka tarvitsee kansallisen tuen ja hyväksynnän raha-asiainvaliokunnalta.

Merikarhu-projektin päämäärä on lyhentää merenalaisten kaapeleiden korjausaikaa normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa, sekä taata korjauskapasiteetin saatavuus meriliikenteen ollessa häiriintynyt tai estynyt esimerkiksi aseellisen konfliktin takia. Tavoitteena on, että Itämeren alueella on kaikissa tilanteissa nopeasti käytettävissä vähintään yksi kaapelinkorjausalue, joka kykenee korjaamaan kaikki mahdolliset kaapelivauriot nopealla aikataululla.

Projektin tuloksena Huoltovarmuuskeskus on yhteistyössä kansainvälisen konsortion kanssa luonut pohjoisen Itämeren alueelle modulaarisen kaapelinkorjauskokonaisuuden, joka tukee sekä raskaiden telekaapeleiden, että energiakaapeleiden korjausta. Tällöin modulaarisen kokonaisuuden osina

Huoltovarmuuskeskus on tehnyt valmiussopimukset korjaukseen soveltuvista laivoista, sekä varastoitunut Suomen läntiselle rannikolle kaapelinkorjauksessa tarvittavan laivalle asennettavan kaapelinkäsittelykaluston, jonka suorituskyky riittää kaikkien Itämeren alueen merikaapelien korjaamiseen.

Itämeren alueellinen merialuekeskus "Cable Hub" koordinoi merenalaisen infran korjaustoimintaa Itämeren alueella. Merikarhu-projekti on osa Suomen Cable Hub -kokonaisuutta. Tässä projektissa hankittavan korjauskaluston käyttöönoton ensimmäinen edellytys on, että alueellinen Cable Hub toteaa Itämerellä merenalaisen kaapelin korjaustarpeen ja sen, että kaupallista korjausalusta ei ole saatavilla. Toinen edellytys kaluston käyttöönotolle on, että kansallinen vastuullinen viranomainen toteaa kansallisen hätätilan, josta palautuminen edellyttää kaluston käyttöä.

Projektia koordinoi suomalainen Huoltovarmuuskeskus ja tukea hakevina kumppaneina (beneficiary / partner) ovat ruotsalainen Post och telestyrelsen sekä virolaiset Ministry of Climate ja Ministry of Justice and Digital Affairs. Projektissa on lisäksi mukana liitännäiskumppaneina (affiliated partner) suomalainen Cinia, virolainen Elering AS sekä ruotsalainen Svenska Kraftnät. Huoltovarmuuskeskuksen osuus hankkeen kustannuksista on 38,74 % eli 7,4 miljoonaa euroa. Projektin kokonaisuskustannus on 19 100 001 euroa ajanjaksolla 05/2026–04/2028. Haettavan tuen määrä on 9 550 000,50 euroa, 50 % kokonaiskustannuksista. Huoltovarmuuskeskuksen osuus haettavasta tuesta on 3,7 miljoonaa euroa. Projekti ei ole saanut aiemmin EU-tukea.

Esitys

Esitetään, että raha-asiainvaliokunta hyväksyisi muistiossa esitetyn hankkeen Suomen CEF-rahoitushakua koskevaksi hankkeeksi.

Esittelijä

Erityisasiantuntija Sofia Lindbäck, liikenne- ja viestintäministeriö